

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen vuoden 2025 talousarvion ja strategian osavuosisikatsaus 2 tilanteessa 31.7.2025

Tulosityksikön tehtävä

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja. Tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja oppiminen ovat toiminnan keskiössä.

Koulutuspalvelujen toiminta

Espoossa on 10 suomenkielistä lukiota, joissa opiskelee 6 740 opiskelijaa (2023: 6 533). Opiskelijamääräennuste syksyille 2025 on 6 861. Lukuvuoden 2024–2025 opiskelijaksioton aloituspaikkamääräksi Kasvun ja oppimisen lautakunta on päättänyt 2 123, mikä on 66,3 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (2023–2024: 2 118, 66,3 %). Lautakunnan päätöksen mukaisesti lukioon pääsyn edellytyksenä Espoossa oli lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,0. Yhteishaussa toteutunut alin keskiarvo (kesäkuun tilanne) oli 7,75 (2024: 7,67). Kevään 2025 yhteishaussa Espoon suomenkielisiin lukioihin oli 1,21 ensisijaista hakijaa aloituspaikkoihin (2024: 1,23).

Ikäluokan kasvun takia aloituspaikkojen määrä kasvaa lähivuosina huomattavasti, mikäli jatkossakin lukiopaikkoja varataan 66,3 %:lle ikäluokasta. Lukuvuodelle 2025–2026 on varattu 2 151 aloituspaikkaa (66,3 %) ja ennuste lukuvuoden 2026–2027 aloituspaikoista on 2 402.

Espoon lukioverkossa valtakunnallinen erityistehtävä on Otaniemen lukiolla (matemaattis-luonnontieteelliset aineet) ja Tapiolan lukiolla (musiikki), ja näille on myönnetty myös valtakunnallinen kehittämis tehtävä. Etelä-Tapiolan lukiolla on valtakunnallinen erityistehtävä kansainvälisen IB-koulutuksen järjestämiseen. Lisäksi lukioilla on erilaisia linjoja ja painotuksia.

Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien opiskelijoiden osuus kaikista suomenkielisten lukioiden opiskelijoista on 13,1 % (2023: 12,2 %).

Lukiokoulutuksen uudistukset ja toiminnan kehittäminen Espoossa

Lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaavat useat valtakunnalliset uudistukset. Lukiokoulutuksen lainsäädäntöä sekä opetussuunnitelmia uudistettiin vuosina 2019–2021, ja samaan aikaan opetussuunnitelmauudistuksen kanssa astui voimaan laajennettu oppivelvollisuus sekä maksuton toinen aste.

Vuonna 2023 hyväksytyn uuden hallitusohjelman mukaisesti lukiokoulutuksessa panostetaan valtakunnallisesti opinto-ohjaukseen ja moniammatilliseen tukeen. Lukiolain ja opetussuunnitelman perusteiden muutokset astuivat voimaan 1.8.2025. Jatkossa lukioissa tarjottava tuki jakautuu koko henkilöstön antamaan oppimisen tukeen ja erityisopettajan antamaan erityisopetukseen, josta jälkimmäisestä tehdään hallinnollinen päätös. Muutokset antavat opiskelijalle subjektiivisen oikeuden oppimisen tukeen tai, jos edellä mainittu tukimuoto ei riitä, erityisopetukseen laissa määritellyllä tavalla. Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta uudistus lisää merkittävästi erityisopettajien tarvetta lukioissa sekä kasvattaa muun henkilöstön – erityisesti aineenopettajien – tukitoimien toteuttamiseen kohdentuvaa työaika.

Yksi lukiolaisten tuen muoto on lukiopaja-toiminta, joka käynnistyi hanketyönä keväällä 2023, ja jota jatketaan valtuuston päättämän vuoden 2025 talousarvion mukaisesti vähintään vuoden 2025 loppuun asti. Lukiopajan avulla ehkäistään lukiokoulutuksen keskeyttämistä ja parannetaan koulutuksen läpäisyä.

Uudistetussa lukiolaissa säädettiin myös englanninkielisestä ylioppilastutkinnosta ja lukiokoulutuksesta. Ensimmäiset opiskelijat kansallisen opetussuunnitelman mukaiseen englanninkieliseen lukiokoulutukseen voidaan

valita vuonna 2026. Espoon kaupungissa on arvioitu olevan kysyntää englanninkieliselle lukiokoulutukselle ja Kasvun ja oppimisen toimiala on hakenut järjestämis lupaa opetus- ja kulttuuriministeriöltä kesällä 2025. Koulutus olisi tarkoitus käynnistää syksyllä 2027.

Espoon lukiokoulutuksen visiossa 2025 painotetaan oppimista, hyvinvointia ja kotouttamista. Näitä tavoitteita tukevat kaikki lukiokoulutuksen hankkeet.

Lukioverkon kehittämisessä päämääränä on tarjota lukiokoulutusta kaikissa kaupunkikeskuksissa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvattaa lukioyksiköitä siten, että kaikkiin lukioihin voidaan ottaa vuosittain vähintään 200 uutta opiskelijaa.

Lukioiden välistä yhteistyötä pyritään kehittämään siten, että opiskelijat voivat valita opintoja Espoon lukioista niin rantaradan kuin metroradan varrella. Yhteistoimintaa sidosryhmien kanssa tiivistetään muun muassa kehittämällä yhteisiä toimintatapoja pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kanssa. Korkeakouluyhteistyön yhtenä opetussuunnitelmallisena tavoitteena on helpottaa korkea-asteen opintoihin tutustumista jo lukioaikana. Korkeakoulujen oppimisympäristöjä hyödynnetään lukio-opintojen aikana. Opetussuunnitelman mukaisesti lukioissa edistetään myös yrittäjyyskasvatusta ja työelämälähtöisyyttä.

Lukioilla on monipuoliset kansainväliset yhteydet. Kun vuoden 2023 aikana 368 lukiolaista ja 103 opettajaa vieraili ulkomailla, olivat vuonna 2024 vastaavat lukumäärät jo 529 ja 222. Koronapandemia on myötävaikuttanut kansainvälisyyden uusien tapojen ja toteutusten pohdintaan sekä lisännyt opetussuunnitelman mukaista kotikansainvälisyyden painottamista.

Espoon kaupunki osallistuu valtakunnalliseen lukiokoulutuksen kehittämiseen muun muassa LUKE-verkoston, Kuntaliiton lukiofoorumin ja Helsingin, Vantaan, Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Lukiokoulutuksen keskeisimmät projektit

Espoon lukiokoulutuksen visiossa 2025 painotetaan oppimista, hyvinvointia ja kotouttamista, ja näitä tavoitteita tukevat kaikki lukiokoulutuksen hankkeet. Suurin lukuvuonna 2024–2025 käynnissä oleva hanke on *Kaikki mukana – tuki ja ohjaus Espoon lukioissa*, jonka tavoitteena on vahvistaa aineenopettajien oppitunneilla annettavaa pedagogista tukea, lisätä yhteisopettajuutta ja moniammatillista työparityöskentelyä sekä kohdistaa tukea sitä tarvitseville. Hankkeen valtionavustus on 190 000 €. Hankkeessa on jatkettu lukiopajamallia, jonka tavoitteena on ehkäistä lukio-opintojen keskeytymistä ja tukea opiskelijan toimintakykyä. Lukiopajan hankerahoitus päättyy syksyllä 2025.

Yhteisöllisen opiskeluhuoltohankkeen rahoituksella neljässä lukiossa toimivat yhteisöohjaajat lukuvuonna 2024–2025. Yhteisöohjaajien tärkeimmät tehtävät ovat olleet lukion yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen, opiskelijoiden osallisuuden lisääminen sekä erilaisten kerhojen, tapahtumien ja välituntitoiminnan suunnittelu ja järjestäminen. Yhteisöohjaajien palkkaamiseen käytettävä hankerahoitus päättyi kesällä 2025.

Espoon lukiokoulutus ja Espoon liikunta saivat yhteiseen *Liikuntaneuvonnan laajentaminen Espoon lukiokoulutukseen* -hankkeeseen 45 000 € valtionavustusta. Lukuvuoden 2025–2026 aikana toteutettavan hankkeen kokonaisbudjetti on 75 000 € ja hankkeessa on tavoitteena lisätä lukio-opiskelijoiden liikuntaa ja fyysistä aktiivisuutta yksilöllisesti ja yhteisöllisesti.

Valtionhallinnon säästötoimenpiteiden seurauksena useat koulutuksen järjestäjille jaettavat valtionavustukset poistuvat vuonna 2025, mikä käytännössä tarkoittaa ulkopuolisella rahoituksella toteutettavan hanketyön merkittävää vähenemistä. Vuoden aikana kartoitetaan mahdollisuutta osallistua myös Euroopan unionin rahoittamiin hankkeisiin. Lukiokoulutuksen vuoden 2025 projektituloarvio on 400 000 € ja projektimenoihin on varattu 460 000 €.

Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen toimialan tarinan mukaan tavoitteena on varmistaa sujuvat siirtymät perusopetuksesta toiselle asteelle. Tulosyksikkö vastaa toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista, johon liittyy kaupunkitasoinen vastuu perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Toiminnasta vastaa tulosyksikön koulutuspalvelualue, joka toimii yhteistyössä muun muassa Ohjaamotalon toimijoiden, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ja Ammattiopisto Liven kanssa. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2025 noin 3 250.

Lukuvuonna 2025–2026 käynnistyy uusi yhteistyömalli, jossa Omnian tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa lukion opintojaksoja myös Espoon kaupungin suomenkielisissä päivälukioissa. Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisimman hyvä käsitys opiskelusta päivälukiossa sekä lukio-opinnoissa vaadittavista taidoista.

Henkilöstö ja toimitilat

Henkilöstö

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikössä on vuoden 2025 heinäkuussa 562 aktiivista palvelussuhdetta, joista 476 on vakituisia ja 86 määräaikaisia. Kokonaishenkilöstömäärästä toisen asteen koulutuksessa työskentelee yhteensä 432 henkilöä, joista vakituisia on 366 henkilöä ja määräaikaisia 66.

Heinäkuussa tulosityksikön henkilöstömäärä on odotetun mukaisesti alhaisimmillaan johtuen toisen asteen koulutuksen opetushenkilöstön määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisistä touko-kesäkuun lopussa. Kokonaisuudessaan sekä koko tulosityksikön että toisen asteen koulutuksen henkilöstörakenne on vakaalla tasolla. Vakituisten henkilöstön osuus muodostaa yhteensä 84,7 % toisen asteen koulutuksen henkilöstöstä. Vakituisten henkilöstön osuus toisen asteen koulutuksen kokonaishenkilöstömäärästä on kasvanut tasaisesti kahteen edelliseen vuoteen verrattuna opiskelijamäärän kasvun myötä.

Rekrytinnin tunnusluvut

Kelpoisten hakijoiden lukumäärä on vuoden toisella neljänneksellä korkealla tasolla sekä koko tulosityksikössä että toisen asteen koulutuksessa. 1.1.2025-31.7.2025 välisellä aikajaksolla kelpoisia hakijoita on toisen asteen koulutuksen rekrytointeissa keskiarvolta 18,7 paikkaa kohden. Työpaikkoja on ollut haussa yhteensä 62, joista valtaosa on lukion lehtorien rekrytointeja.

Työfiiliskysely

Tulosityksikön suositteluhaluukkuus on kasvanut huhtikuun tuloksesta ja ylittää selkeästi kaupunkikohtaisen tavoitteen suositteluhaluukkuudelle (70 %). Lisäksi suositteluhaluukkuus on kasvanut myös edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (77,7 -> 81,6 %). Vuoden toisella neljänneksellä suositteluhaluukkuus on koko tulosityksikössä 81,6 %. Toisen asteen koulutuksessa saavutetaan varsin korkea lukema 87,3 %.

Lähtövaihtuvuus

Tulosityksikön lähtövaihtuvuus etenee linjassa aikaisempien vuosien kanssa viiden prosenttiyksikön tuntumissa. 1.1.2025-31.7.2025 välisellä aikajaksolla vakituisia palvelussuhteita on päättynyt yhteensä 22 kappaletta, joista 17 sijoittuu toisen asteen koulutukseen. Näihin lukeutuu 11 irtisanoutumista, viisi eläkkeelle jäämistä ja yksi kuolemantapaus. Näiden lisäksi toisen asteen koulutuksessa on vahvistettu lukioden henkilöstörakennetta siirtämällä muutamia vakituisia päätoimisia tuntiopettajia lukion lehtorin virkoihin.

Toimitilat

Haukilahden lukiolle on vuokrattu 1.1.2025 alkaen 157 m² auditorio osoitteesta Tekniikantie 3 ja 1.3.2025 alkaen 430 m² ruokailutilaa osoitteesta Tekniikantie 4.

Kutojantie 2 –kiinteistön Kilonpuiston koulun ja Espoon yhteislyseon käytössä olevien tilojen virheellinen jakosuhte on korjattu 1.7.2025 alkaen, jolloin lukion kuukausivuokra on kaksinkertaistunut, ja samalla kohteen neliövuokra on noussut.

Talous

Suomenkilisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikön toimintatulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 0,4 milj. € lukiokoulutuksen projektirahoituksen ja muiden tuottojen, nuorisopalvelujen saaman projektirahoituksen ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston etsivän nuorisotyön tukemiseen myöntämän valtionavustuksen vuoksi.

Toimintamenojen ennustetaan ylittävän talousarvion 0,5 milj. €. Henkilöstökulut ylittyvät 0,1 milj. € henkilöstösivukulujen käyttösuunnitelmaa korkeamman toteumaprosentin vuoksi. Tietohallinnon ennusteen mukaan sisäisten palvelujen ostot alittuvat 0,1 milj. €. Tilapalvelujen ennusteen mukaan sisäiset toimitilavuokrat ylittyvät 0,6 milj. €.

1.8.2025 voimaan astunut lukiolakiuudistus lisää erityisopettajien ja muun oppimisen tuen tarvetta lukioissa, minkä lisäksi ylioppilaskokeiden alustavan tarkastuksen korvauksiin virkaehtosopimuksessa 1.8.2025 tehty muutos lisää henkilöstömenoja, eikä näitä kustannuksia välttämättä pystytä kattamaan opetusresurssista täysimääräisesti. Espoon kaupungin vuonna 2025 oppimisen tukeen saamaa 0,6 milj. € korotettua valtionosuutta ei ole kohdennettu lukiokoulutukseen.

Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, ja osa hankinnoista toteutuu käyttötaloudessa.

Tulosityksikön henkilöstömenojen ennusteesta on eliminoitu kvartaaleittain kirjanpitoon ajettava lomapalkkajaksotuksen vaikutus (6/2025 menojen toteuma +1,2 milj. €).

1 000 EUR Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	Muutettu talousarvio 2025	Ennuste 2025	Poikkeama ENN-MTA	Toteuma-% 2025
Myyntituotot	-	0	0	-
Maksutuotot	50	63	13	106,6%
Tuet ja avustukset	832	1 050	218	106,1%
Vuokratuotot	-	-	-	-
Muut toimintatuotot	200	350	150	116,8%
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	1 082	1 463	381	108,1%
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-
Henkilöstökulut	-40 621	-40 694	-73	61,6%
Palvelujen ostot	-11 755	-11 738	17	54,3%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 858	-3 858	0	41,6%
Avustukset	-662	-679	-17	97,4%
Vuokrat	-1 155	-1 128	27	49,9%
Muut toimintakulut	-300	-300	0	71,6%
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-58 351	-58 397	-46	59,0%
Sisäinen myynti	-	-	-	-
Sisäiset ostot	-25 778	-26 221	-443	58,1%
Toimintatuotot yhteensä	1 082	1 463	381	108,1%
Toimintakulut yhteensä	-84 129	-84 618	-489	58,7%
TOIMINTAKATE	-83 047	-83 155	-108	58,1%
INVESTOINNIT	-390	-390	0	19,2%

Tulostavoitteet

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikkötasoiset seurattavat tavoitteet vuosille 2023–2025 ovat seuraavat:

Tavoite	Seuranta 31.7.2025
Espoossa ylioppilastutkinnon tulokset ovat Suomen kärkeä.	Yo-kirjoitusten kaikkien kokeiden arvosanojen (paras arvosana) keskiarvo on Espoossa korkeampi kuin valtakunnallinen keskiarvo: K25=4,7/4,3. Espoossa valmistuneista ylioppilaista yli 60 %:lla on valtakunnallista keskiarvoa korkeampi kaikkien kokeiden keskiarvo: K25=64,5 %.
Opettajien kielitietoisuus- ja kulttuurisensitiivisyysosaamista kehitetään koulutuksin.	Kieltenopettajille on järjestetty kielitietoisuuskoulutusta.
Vahvistetaan Pyöreän pöydän toimintaa ja sidotaan se osaksi tulosityksikön tavoitteita ja Espoo-tarinaa.	Ensimmäisessä kvartaalissa on järjestetty yksi kokous, jossa oli osallistujia 10/11 lukiosta. Pyöreän pöydän toimintasuunnitelmaan vuodelle 2025 kirjattu kehittämiskohteeksi opiskelijoiden mahdollisuudet vaikuttaa arviointiin sekä kerhotoiminnan vahvistaminen lukioissa.
Vahvistetaan lukiolaisten mahdollisuuksia vaikuttaa opiskeluympäristönsä ja lukionsa toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaa itseään koskevien päätösten valmisteluun esimerkiksi nuorisovaltuuston ja opiskelijakuntien hallitusten välisellä yhteistyöllä sekä ottamalla opiskelijoita aktiivisesti mukaan lukiokoulutuksen kehittämiseen.	PKS-kyselyn tulos 3,2/4.
Vahvistetaan valmiutta tukea vieras-/monikielisten nuorten opiskelua toisella asteella osana kotouttamistavoitteita.	K25 valmistui Espoon suomenkielisistä lukioista 190 vieraskielistä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi, saame, viittomakieli). (K24=122). Vieraskielisten ikäryhmästä (18–19 %) lukioista valmistui 9,8 % (muut 23 %). Viime kevääseen verrattuna ero on kasvanut 0,4 (K24: 7,6/20,4 %).
Vieraskieliset nuoret kokevat saavansa riittävästi tukea opintoihin.	PKS-kyselyyn vastanneista henkilökohtaista tukea tarvitsevista vieraskielisistä nuorista 64 % koki saaneensa sitä riittävästi, mikä on hieman vähemmän kuin suomen-, ruotsin-, saamen- ja viittomakielisten osuus (69 %).